

ROCZNY RAPORT PODSUMOWUJĄCY DZIAŁALNOŚĆ EKODORADCÓW, W TYM OCENA ICH PRACY I POSTĘPÓW POCZYNIONYCH W 2025 ROKU

Annual report on the tasks and activities carried out by the Eco-managers, including the assessment of their work and progress made during period covered by the report (Action E.2)

**Projekt zintegrowany LIFE
„Śląskie. Przywracamy błękit”.
Kompleksowa realizacja
Programu ochrony powietrza
dla województwa śląskiego**

LIFE20 IPE/PL/000007
LIFE-IP AQP-SILESIA-SKY



Województwo
Śląskie

Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIA-SKY

Spis treści

1.	Wstęp	2
2.	Ekodoradcy	3
3.	Dane źródłowe	6
3.1	Spotkania i wydarzenia.....	6
3.2	Porady udzielone mieszkańcom.....	8
3.3	Materiały edukacyjno – informacyjne	9
3.4	Wykorzystanie mediów	11
3.5	Przygotowanie wniosków do instytucji finansujących	12
3.6	Kontrole.....	13
4.	Porównanie działań ekodoradców na przestrzeni lat 2022–2025.....	15
4.1	Spotkania i wydarzenia.....	15
4.2	Porady udzielone mieszkańcom.....	16
4.3	Materiały edukacyjno–informacyjne	18
4.4	Wykorzystanie mediów	20
4.5	Przygotowanie wniosków	22
4.6	Kontrole.....	23
5.	Wnioski.....	25

1. Wstęp

W województwie śląskim od 1 stycznia 2022 roku realizowany jest projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego (LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIAN-SKY), który jest największym w Europie projektem dotyczącym ochrony powietrza, obejmującym swoim zasięgiem całe województwo śląskie, tj. 167 gmin. Bierze w nim udział 81 współbeneficjentów, w tym: 73 gminy, 4 związki subregionalne województwa śląskiego, Związek Międzygminny ds. ekologii w Żywcu oraz 3 partnerów merytorycznych (Instytut Technologii Paliw i Energii, Politechnika Śląska oraz Śląski Ogród Botaniczny Związek Stowarzyszeń).

W trakcie trwania pierwszej fazy projektu tj. w latach 2022–2023 sześć gmin złożyło do Beneficjenta Koordynującego dokumenty informujące o rezygnacji z udziału w projekcie. Zmiany zostały wprowadzone w Amendment podpisanym w dniu 28 lutego 2024 r.

W trakcie trwania drugiej fazy projektu, tj. w latach 2024–2025 rezygnację z udziału w projekcie złożyła jedna gmina oraz jeden z partnerów merytorycznych (EUWT TRITIA), który jest w trakcie likwidacji. Zmiany zostały wprowadzone w Amendment podpisanym w dniu 17 grudnia 2025 roku.

Całkowita wartość projektu to: 16 515 020 euro (ok. 76 mln zł), w tym:

- środki LIFE (60%): 9 908 979 euro (ok. 45,6 mln zł)
- środki NFOŚiGW (35%): 5 780 243 euro (tj. 25 883 350 zł)
- łączny wkład własny wszystkich partnerów (5%): 825 798 euro (ok. 3,8 mln zł),
 - z czego wkład własny Województwa Śląskiego: 412 121 euro (ok. 1,9 mln zł).

Projekt będzie realizowany do 31 grudnia 2027 roku.

Województwo Śląskie pełni w projekcie rolę Beneficjenta Koordynującego.

2. Ekodoradcy

Jednym z działań projektu jest utworzenie na terenie województwa sieci ekodoradców. W gminach będących współbeneficjentami projektu działają ekodoradcy gminni, natomiast w gminach, które nie uczestniczą bezpośrednio w realizacji projektu (nie są współbeneficjentami) działania prowadzone są przez ekodoradców subregionalnych.

Do zadań ekodoradców należy przede wszystkim:

- wsparcie mieszkańców gminy w zakresie pozyskiwania dotacji do wymiany źródła ciepła i/lub podniesienia efektywności energetycznej budynku,
- fachowe doradztwo w zakresie wymiany źródła ciepła i podniesienia efektywności energetycznej budynku,
- prowadzenie szeroko definiowanej edukacji mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza,
- inicjowanie działań i inwestycji służących poprawie jakości powietrza oraz ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych,
- pozyskiwanie zewnętrznego wsparcia finansowego dla gminy,
- aktywny udział w kontrolach palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów (nie dotyczy ekodoradców subregionalnych).

W 2025 roku w projekcie „*Śląskie. Przywracamy błękit*” zatrudnionych było łącznie 71 ekodoradców gminnych, 11 ekodoradców subregionalnych oraz 2 ekodoradców pracujących w Związku Międzygminnym ds. Ekologii w Żywcu.

Zestawienie ekodoradców wraz z ich wymiarem czasu pracy prezentuje poniższa tabela.

SUBREGION	EKODORADCA GMINNY/ SUBREGIONALNY	WYMIAR CZASU PRACY	GMINY***
Subregion centralny (51 partnerów)	Ekodoradcy gminni (brak 2 ekodoradców, rezygnacja 5 gmin)	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 28 ekodoradców	Będzin, Bobrowniki, Bytom, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gierałtowice, Gliwice, Kalety, Katowice, Knurów**, Koszęcin, Lubliniec, Mikołów, Orzesze, Piekary Śląskie, Pilchowice**, Psary, Pszczyna*, Radzionków, Rudziniec*, Siewierz, Sosnowiec, Sośnicowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Woźniki, Zawiercie, Zbroslawice
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 23 ekodoradców	Bieruń, Bojszowy, Boronów, Chorzów, Ciasna, Kochanowice, Kroczyce, Łaziska Górne, Miedźna*, Mierzęcice*, Ogrodzieniec, Ornontowice*, Pawłowice*, Pawonków, Poręba, Pyskowice, Ruda Śląska, Świerklaniec, Tworóg, Wielowieś, Wiry, Zabrze, Żarnowiec
	Ekodoradcy subregionalni	Pełny wymiar czasu pracy (4 etaty) – 4 ekodoradców	Chełm Śląski, Goczałkowice-Zdrój, Herby, Imielin, Irządze, Jaworzno, Kobiór, Krupski Młyn, Łędziny, Łazy, Miasteczko Śląskie, Mysłówice, Ożarówice, Pilica, Siemianowice Śląskie, Sławków, Suszec, Szczekociny, Świętochłowice, Toszek, Włodowice, Wojkowice
Subregion południowy (5 partnerów)	Ekodoradcy gminni	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Bielsko-Biała
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 4 ekodoradców	Cieszyn, Skoczów, Ustroń, Wisła
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 3 ekodoradców	Bestwina, Brenna, Buczkowice, Chybie, Czechowice-Dziedzice, Czernichów, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Jasienica, Jaworze, Kozy, Łękawica, Porąbka, Strumień, Szczyrk, Ślemień, Wilamowice, Wilkowice, Zebrzydowice
Subregion zachodni (17 partnerów)	Ekodoradcy gminni	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 12 ekodoradców	Godów, Gorzyce, Jastrzębie-Zdrój, Krzyżanowice, Nędza, Pietrowice Wielkie, Racibórz, Radlin, Rybnik, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Żory
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 5 ekodoradców	Krzanowice, Lyski, Marklowice, Mszana, Świerklany
	Ekodoradca subregionalny	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Czerwona-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Kornowac, Kuźnia Raciborska, Lubomia, Pszów, Rudnik

Subregion północny (7 partnerów)	Ekodoradcy gminni (rezygnacja 1 gminy)	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 1 ekodoradca	Częstochowa
		Niepełny wymiar czasu pracy (½ etatu) – 6 ekodoradców	Kłobuck*, Kozięglowy, Krzepice, Miedźno, Opatów, Poraj
	Ekodoradcy subregionalni	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 3 ekodoradców	Blachownia, Dąbrowa Zielona, Janów, Kamienica Polska, Kłobuck, Kłomnice, Koniecpol, Konopiska, Kruszyna, Lelów, Lipie, Mstów, Mykanów, Myszków, Niegowa, Olsztyn, Panki, Poczesna, Popów, Przyrów, Przystajń, Starcza, Wręczyca Wielka, Żarki
ZMGE	Ekodoradcy ZMGE	Pełny wymiar czasu pracy (1 etat) – 2 ekodoradców	Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łodygowice, Milówka, Radziechowy- Wieprz, Rajcza, Świnna, Ujszoły, Węgierska Górka, Żywiec

* gminy, które złożyły pismo do Beneficjenta Koordynującego informujące o rezygnacji z udziału w projekcie

**gminy, które w 2025 roku nie zatrudniły ekodoradców

***w przypadku ekodoradców subregionalnych oraz ekodoradców ZMGE wskazano gminy na terenie, których ekodoradcy prowadzą swoją działalność, przy czym gminy te nie są partnerami projektu

3. Dane źródłowe

Wszyscy ekodoradcy realizujący zadania w ramach projektu zobowiązani są do systematycznego sporządzania okresowych sprawozdań technicznych dokumentujących zakres oraz efekty prowadzonych działań. Sprawozdania te obejmują m.in. informacje dotyczące działalności edukacyjnej, informacyjnej i doradczej, działań kontrolnych, aktywności promocyjnych, wsparcia mieszkańców w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz innych zadań realizowanych na poziomie lokalnym i subregionalnym.

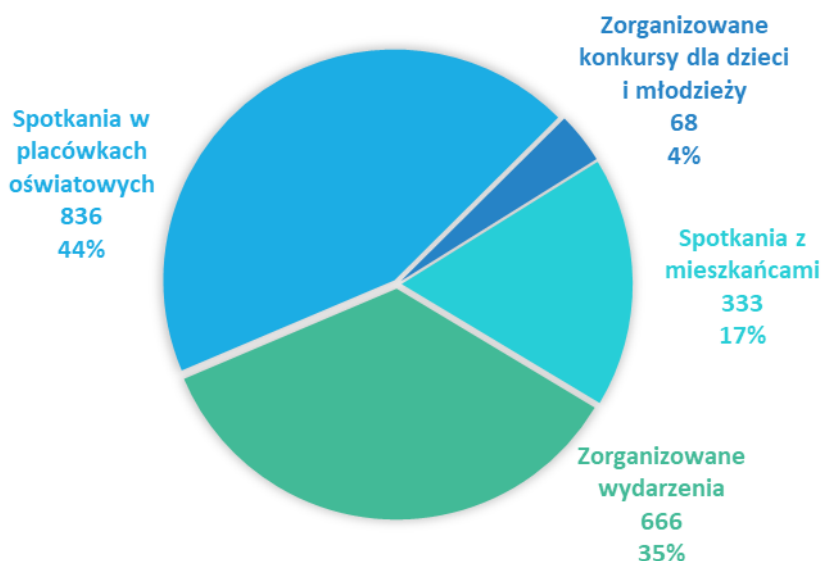
Niniejszy raport stanowi podsumowanie działań ekodoradców prowadzonych w 2025 roku. Zaprezentowane dane zostały opracowane na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach technicznych przekazywanych przez ekodoradców i przedstawiają skalę oraz zakres działań realizowanych na terenie województwa śląskiego. Dodatkowo, w celu ukazania dynamiki oraz kierunków zmian zachodzących w trakcie realizacji projektu, w raporcie przedstawiono również porównanie wybranych wskaźników za lata 2022–2025. Pozwala to na ocenę postępów w realizacji założeń projektu, identyfikację najważniejszych trendów oraz analizę zmian w aktywności ekodoradców na przestrzeni kolejnych lat funkcjonowania projektu.

3.1 Spotkania i wydarzenia

Ekodoradcy konsekwentnie podnoszą świadomość mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza, organizując liczne spotkania i wydarzenia edukacyjne. Odbývają się one zarówno w placówkach oświatowych, jak i w przestrzeniach publicznych, takich jak biblioteki, sale gminne, remizy czy obiekty sakralne. Podczas tych spotkań omawiane są m.in. zagadnienia związane z uchwałą antysmogową, wymianą nieefektywnych źródeł ciepła, poprawą efektywności energetycznej budynków oraz możliwościami pozyskania dofinansowania na realizację tych działań.

W obszarze organizacji spotkań i wydarzeń ekodoradcy prowadzili szeroko zakrojone działania edukacyjne i informacyjne, skierowane do różnych grup odbiorców. W 2025 roku na terenie województwa śląskiego ekodoradcy wspólnie zorganizowali 1 903 spotkania i wydarzenia, w których łącznie uczestniczyło 227 150 osób. Zrealizowano 836 spotkań w placówkach oświatowych, w których uczestniczyło 28 836 osób. Uzupełnieniem tych działań było przeprowadzenie 68 konkursów dla dzieci i młodzieży, angażujących 4 695 uczestników. Ponadto ekodoradcy aktywnie współpracowali z mieszkańcami, organizując 333 spotkania, w których udział wzięło 6 923 osoby. Istotnym elementem działań były również wydarzenia o charakterze otwartym – zorganizowano ich 666, przy łącznej frekwencji na poziomie 186 696 uczestników. Skala realizowanych inicjatyw potwierdza duże zainteresowanie tematyką ochrony powietrza oraz skuteczność działań informacyjno-edukacyjnych prowadzonych w regionie.

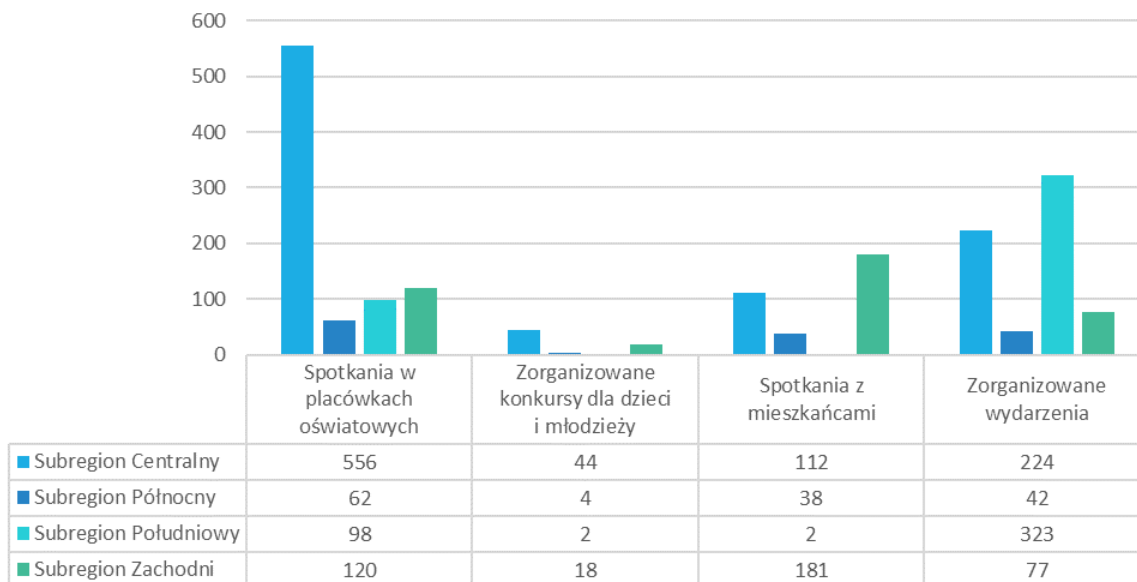
SPOTKANIA I WYDARZENIA



Wykres 1 Spotkania i wydarzenia zorganizowane przez ekodoradców w 2025 roku

Liczbę spotkań i wydarzeń z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

SPOTKANIA I WYDARZENIA



Wykres 2 Spotkania i wydarzenia zorganizowane przez ekodoradców w 2025 roku z podziałem na subregiony

W subregionie centralnym oraz północnym największą popularnością cieszyły się spotkania w placówkach oświatowych, które stanowiły najczęściej realizowaną formę działań. Na drugim miejscu uplasowała się organizacja wydarzeń, przyciągających szerokie grono odbiorców. Mniejszym zainteresowaniem charakteryzowały się natomiast spotkania z mieszkańcami oraz konkursy dla dzieci i młodzieży.

W subregionie południowym największą popularnością cieszyły się zorganizowane wydarzenia, wyraźnie dominujące nad innymi formami aktywności. Dopiero na kolejnym miejscu znalazły się spotkania w placówkach oświatowych. Najmniejszą skalą odznaczały się natomiast spotkania z mieszkańcami oraz konkursy.

W subregionie zachodnim największą popularność zyskały spotkania z mieszkańcami, które stanowiły najczęściej realizowaną formę bezpośredniego kontaktu. Na drugim miejscu znalazły się spotkania w placówkach oświatowych, natomiast uzupełnienie działań stanowiły zorganizowane wydarzenia oraz konkursy, realizowane w mniejszej skali.

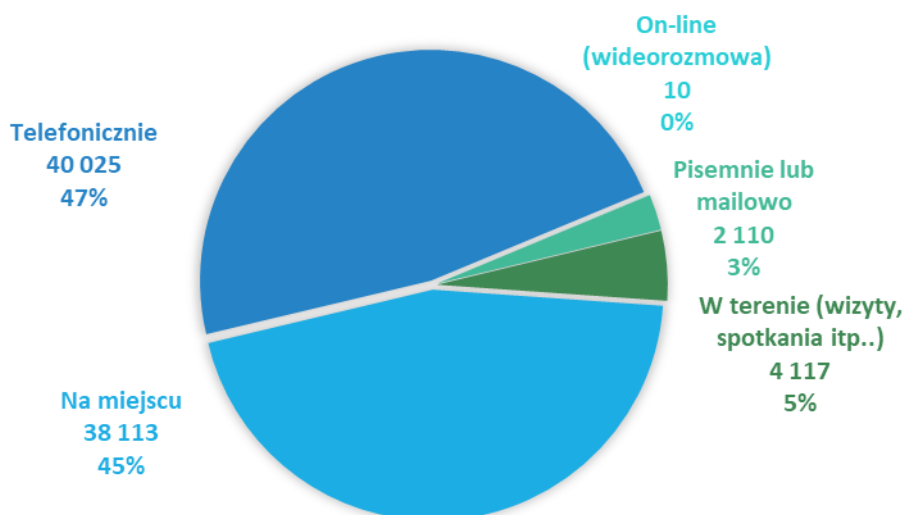
3.2 Porady udzielone mieszkańcom

W analizowanym okresie ekodoradcy prowadzili szeroko zakrojone działania doradcze i informacyjne skierowane do mieszkańców, wykorzystując różnorodne formy kontaktu. Łącznie udzielono 84 375 porad i konsultacji.

Najczęściej wykorzystywaną formą kontaktu były porady telefoniczne – 40 025, co wskazuje na dużą dostępność tej formy oraz jej wygodę dla mieszkańców. Niewiele mniej odnotowano porad udzielonych bezpośrednio na miejscu – 38 113, co potwierdza istotną rolę kontaktu osobistego w procesie doradczym. Mniejszy, choć nadal znaczący udział miały działania realizowane w terenie (wizyty, spotkania) – 4 117, umożliwiające bezpośrednie wsparcie mieszkańców w miejscu zamieszkania lub w trakcie zorganizowanych wydarzeń. Uzupełnieniem były porady udzielone pisemnie lub mailowo – 2 110, które pozwalały na przekazywanie bardziej szczegółowych informacji i materiałów.

Najrzadziej wykorzystywaną formą kontaktu były konsultacje on-line (wideorozmowy) – 10 porad, co może wskazywać na ograniczone zainteresowanie tą formą komunikacji lub preferowanie bardziej tradycyjnych metod kontaktu.

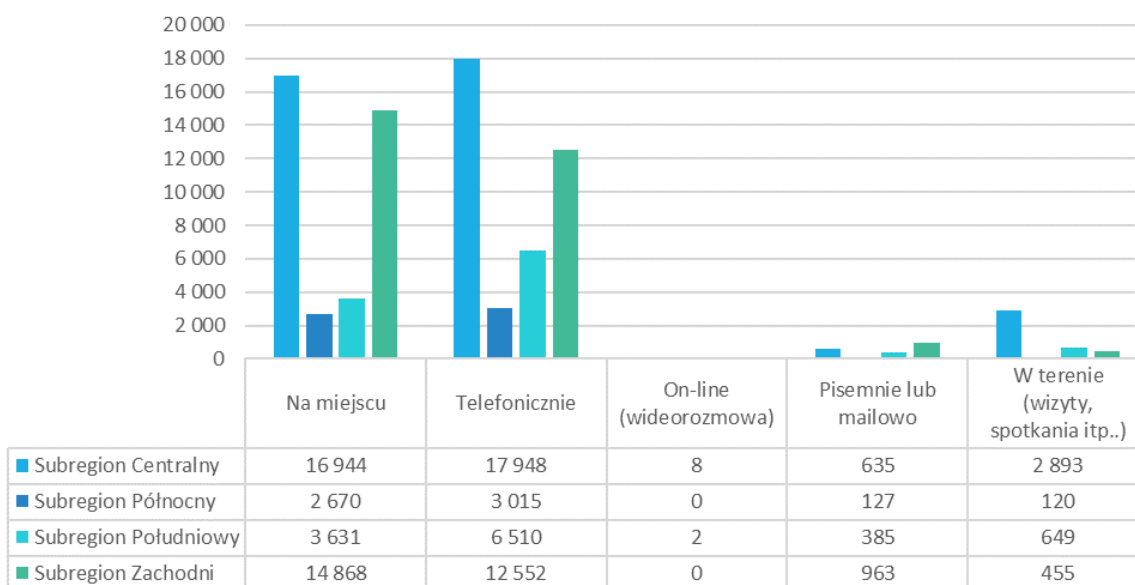
PORADY I POMOC UDZIELONA MIESZKAŃCOM



Wykres 3 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w 2025 roku

Liczbę porad z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

PORADY I POMOC UDZIELONA MIESZKAŃCOM



Wykres 4 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w 2025 roku z podziałem na subregiony

W subregionie centralnym oraz północnym największą popularnością cieszyły się porady telefoniczne, które stanowiły najczęściej wykorzystywaną formę kontaktu z mieszkańcami. Na drugim miejscu znalazły się porady udzielone bezpośrednio na miejscu, również bardzo licznie realizowane. Mniejszym zainteresowaniem charakteryzowały się natomiast wizyty w terenie oraz porady pisemne lub mailowe, a sporadycznie wykorzystywano konsultacje on-line (wideorozmowy).

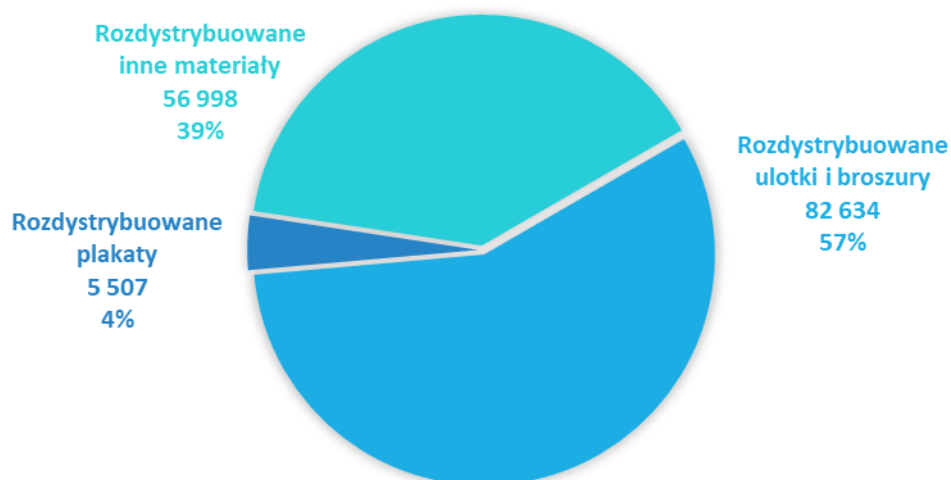
W subregionie południowym największą popularność zyskały porady telefoniczne, zdecydowanie dominujące nad innymi formami wsparcia. Na kolejnym miejscu znalazły się porady udzielone na miejscu. Uzupełnieniem działań były wizyty w terenie oraz porady pisemne, natomiast najmniejszą skalą odznaczały się konsultacje on-line.

W subregionie zachodnim największą popularnością cieszyły się porady udzielone bezpośrednio na miejscu, które stanowiły podstawową formę wsparcia mieszkańców. Na drugim miejscu uplasowały się porady telefoniczne. Mniejsze znaczenie miały porady pisemne lub mailowe oraz wizyty w terenie, natomiast konsultacje on-line nie były realizowane.

3.3 Materiały edukacyjno – informacyjne

W analizowanym okresie ekodoradcy prowadzili intensywne działania informacyjno-edukacyjne związane z dystrybucją materiałów promujących ochronę powietrza i efektywność energetyczną. Łącznie rozdystrybuowano 145 139 materiałów, w tym 82 634 ulotki i broszury, 5 507 plakatów oraz 56 998 innych materiałów informacyjnych.

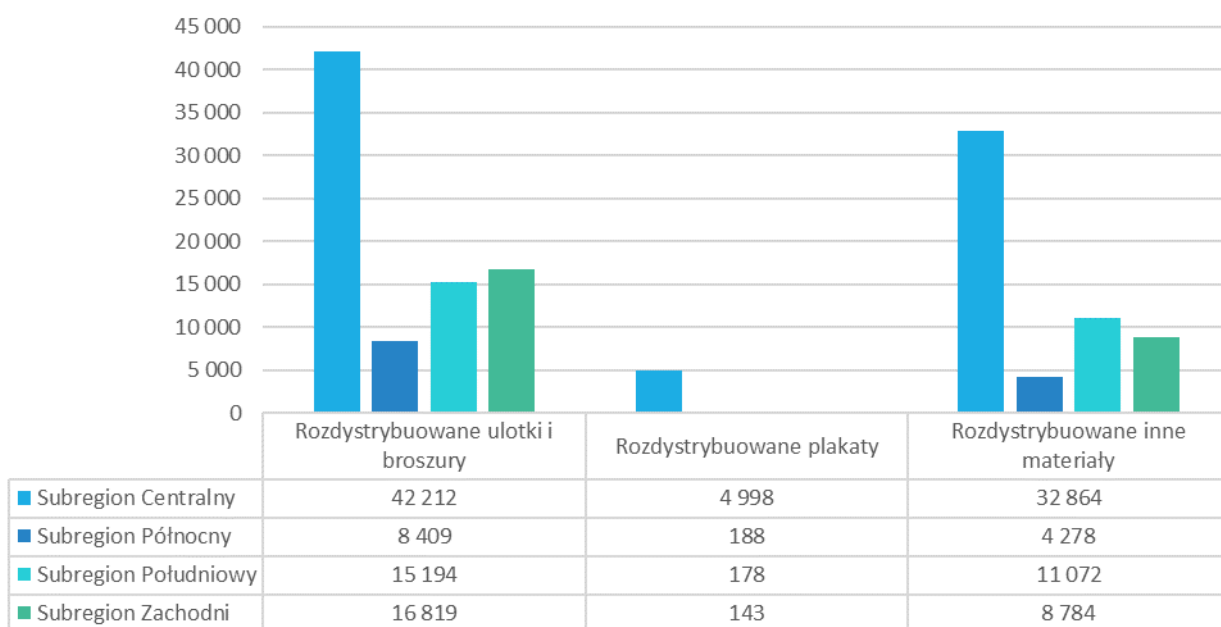
MATERIAŁY EDUKACYJNO-INFORMACYJNE



Wykres 5 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdystrybuowane w 2025 roku

Liczbę rozdystrybuowanych materiałów edukacyjno-informacyjnych z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

MATERIAŁY EDUKACYJNO-INFORMACYJNE



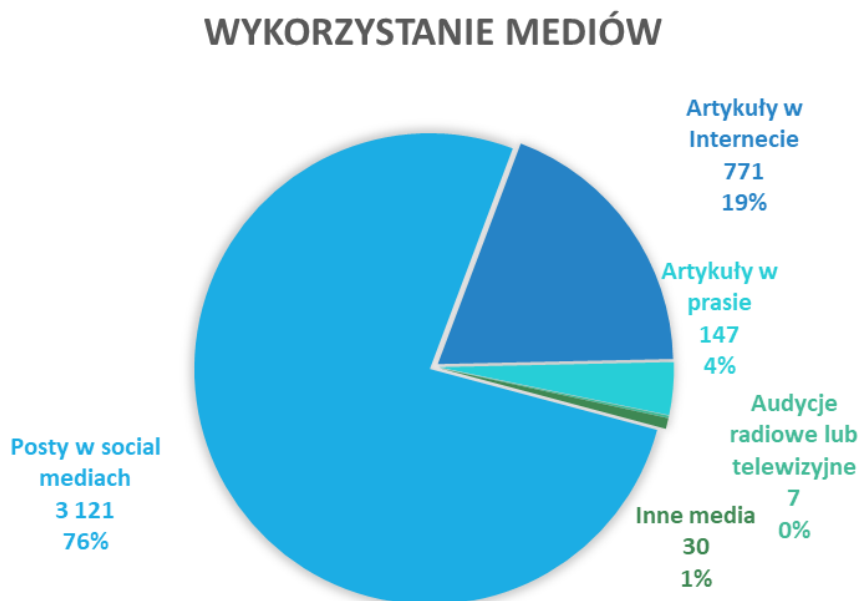
Wykres 6 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdystrybuowane w 2025 roku z podziałem na subregiony

We wszystkich subregionach dominującą formą działań była dystrybucja ulotek i broszur, które stanowiły podstawowe narzędzie przekazywania informacji mieszkańcom. Na drugim miejscu znalazły się inne materiały edukacyjno-informacyjne, uzupełniające działania promocyjne i zwiększające zasięg przekazu. Najmniejszy udział we wszystkich subregionach miała dystrybucja

plakatów, która stanowiła formę wspierającą, wykorzystywaną w ograniczonym zakresie w porównaniu do pozostałych materiałów.

3.4 Wykorzystanie mediów

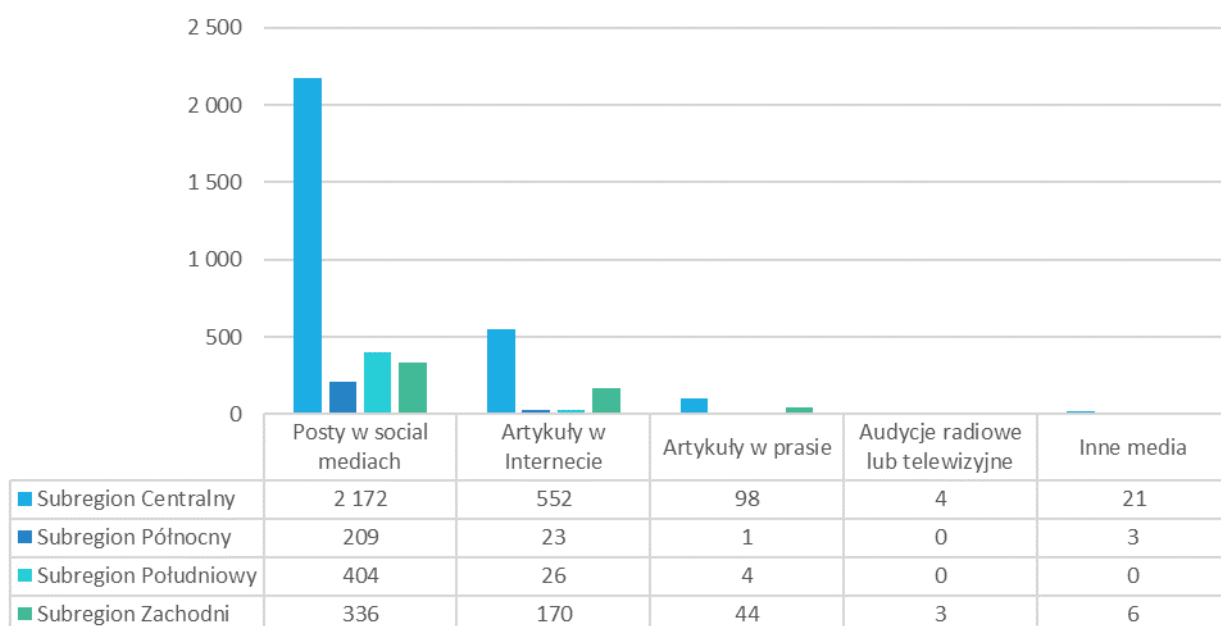
W analizowanym okresie ekodoradcy aktywnie wykorzystywali różnorodne kanały komunikacji medialnej w celu dotarcia do mieszkańców i upowszechniania treści związanych z ochroną powietrza. Łącznie opublikowano 4 076 materiałów w tym 3 121 postów w mediach społecznościowych, 771 artykułów w Internecie, 147 artykułów w prasie, 7 audycji radiowych lub telewizyjnych oraz 30 materiałów w innych mediach.



Wykres 7 Liczba mediów wykorzystanych przez ekodoradców w 2025 roku

Wykorzystanie mediów z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

WYKORZYSTANIE MEDIÓW



Wykres 8 Liczba mediów wykorzystanych przez ekodoradców w 2025 roku z podziałem na subregiony

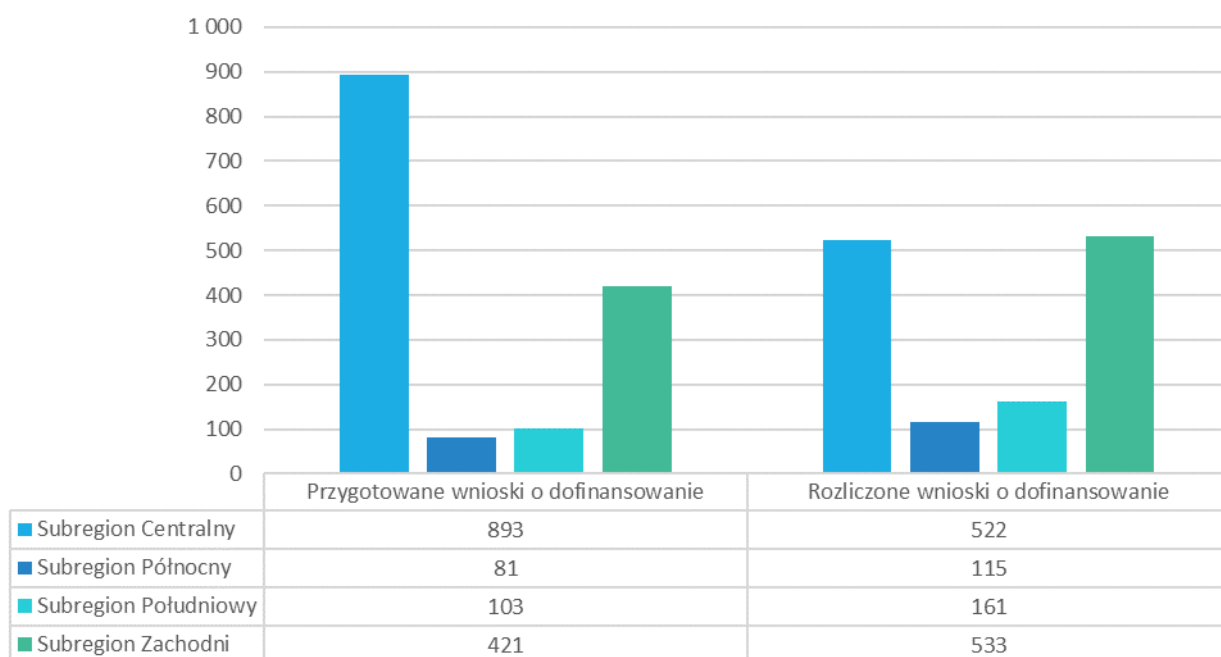
We wszystkich subregionach najczęściej wykorzystywaną formą komunikacji były posty w mediach społecznościowych, które stanowiły podstawowy kanał docierania do mieszkańców i przekazywania informacji. Na drugim miejscu znalazły się artykuły publikowane w Internecie, które pełniły istotną rolę w uzupełnianiu przekazu oraz umożliwiały bardziej szczegółowe przedstawienie omawianych zagadnień. Mniejsze znaczenie miały artykuły w prasie oraz inne formy medialne, które wykorzystywano w ograniczonym zakresie jako działania wspierające. Najrzadziej stosowaną formą były natomiast audycje radiowe i telewizyjne, mające niewielki udział w ogólnej liczbie zrealizowanych działań.

3.5 Przygotowanie wniosków do instytucji finansujących

Ekodoradcy w 2025 roku pomogli przygotować 1 498 wnioski do instytucji finansujących (na łączną kwotę 17 663 349,52 zł) oraz rozliczyli 1 331 wniosków (na łączną kwotę 10 216 577,67 zł).

Liczbę przygotowanych i rozliczonych wniosków z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

PRZYGOTOWANE WNIOSKI



Wykres 9 Liczba przygotowanych wniosków z podziałem na subregiony

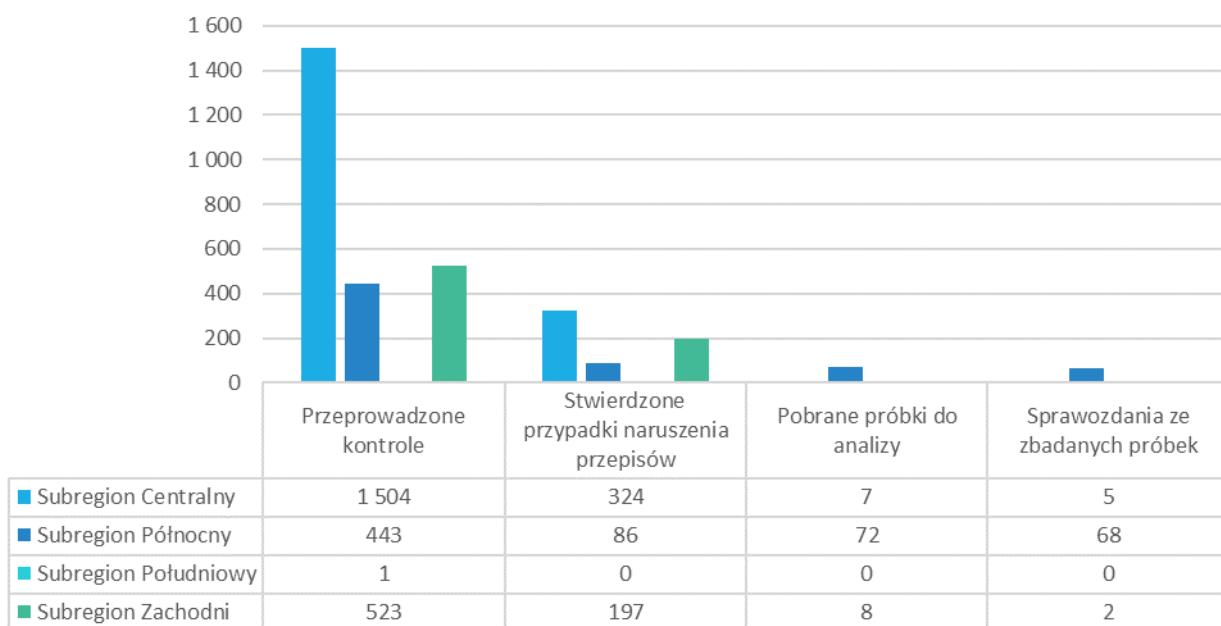
Największą aktywność w zakresie przygotowywania wniosków odnotowano w subregionie centralnym (893 wnioski), który znacząco przewyższa pozostałe obszary. Największą liczbę rozliczonych wniosków wykazano natomiast w subregionie zachodnim (533 wnioski). W subregionach północnym, południowym oraz zachodnim liczba rozliczonych wniosków przewyższa liczbę wniosków przygotowanych, co może wynikać z realizacji i rozliczania projektów z lat ubiegłych lub może też wynikać z faktu, iż ekodoradca nie uczestniczył w przygotowaniu wniosku a dopiero w jego rozliczaniu.

3.6 Kontrole

Ekodoradcy w 2025 roku przeprowadzili 2 471 kontroli palenisk i w 607 przypadkach stwierdzili naruszenie przepisów. Pobrano 87 próbek, z badania których sporządzonych zostało 75 sprawozdań.

Liczbę przeprowadzonych kontroli z podziałem na poszczególne subregiony prezentuje wykres i tabela poniżej.

KONTROLE



Wykres 10 Przeprowadzone kontrole z podziałem na subregiony

Największą aktywność kontrolną odnotowano w subregionie centralnym, gdzie przeprowadzono aż 1 504 kontrole, co stanowi zdecydowaną większość wszystkich działań w tym obszarze. W wyniku tych działań stwierdzono 324 przypadki naruszeń przepisów, co odpowiada około 21,5% wszystkich kontroli. Wskazuje to na umiarkowany poziom nieprawidłowości przy bardzo dużej skali działań.

Znaczną aktywność wykazał również subregion zachodni, w którym przeprowadzono 523 kontrole, stwierdzając 197 naruszeń. Udział naruszeń w kontrolach wyniósł tutaj około 37,7%, co jest najwyższą wartością spośród wszystkich subregionów. Może to sugerować większą skuteczność kontroli w identyfikowaniu nieprawidłowości lub większą skalę problemów środowiskowych na tym obszarze.

W subregionie północnym przeprowadzono 443 kontrole, w wyniku których stwierdzono 86 naruszeń, co stanowi około 19,4% kontroli. Jest to najniższy odsetek naruszeń, co może świadczyć o lepszym poziomie przestrzegania przepisów lub mniej ukierunkowanym charakterze kontroli.

Z kolei w subregionie południowym działania kontrolne były prowadzone sporadycznie – przeprowadzono jedynie 1 kontrolę, w której nie stwierdzono naruszeń.

Analizując działania związane z pobieraniem próbek, wyróżnia się subregion północny, gdzie pobrano aż 72 próbki oraz sporządzono 68 sprawozdań, co świadczy o systematycznym podejściu do weryfikacji wyników kontroli. W pozostałych subregionach liczba pobranych próbek była znacznie niższa, co może wskazywać na różnice w metodyce prowadzenia działań kontrolnych.

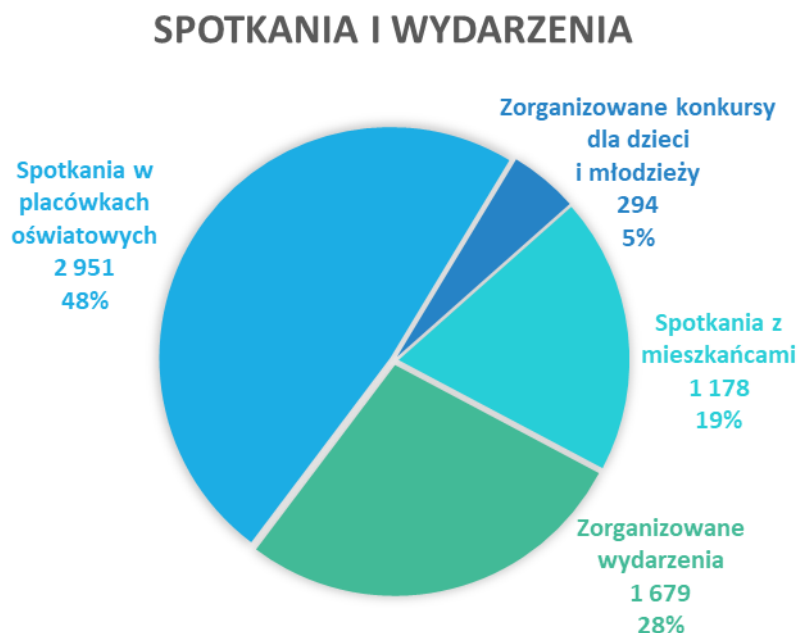
4. Porównanie działań ekodoradców na przestrzeni lat 2022–2025.

4.1 Spotkania i wydarzenia

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie działań edukacyjno-informacyjnych realizowanych w latach 2022–2025, obejmujące spotkania, wydarzenia oraz aktywności skierowane do mieszkańców i młodzieży.

W całym analizowanym okresie zrealizowano łącznie 2 951 spotkań w placówkach oświatowych, w których udział wzięło 96 879 uczestników. Dodatkowo zorganizowano 294 konkursy dla dzieci i młodzieży, angażujące 15 755 uczestników. W zakresie działań bezpośrednio skierowanych do mieszkańców przeprowadzono 1 178 spotkań, obejmujących 33 594 uczestników. Istotną częścią aktywności były również wydarzenia o charakterze otwartym – w analizowanym okresie zorganizowano 1 679 wydarzeń, które zgromadziły aż 561 430 uczestników, co wskazuje na bardzo szeroki zasięg oddziaływania tych działań.

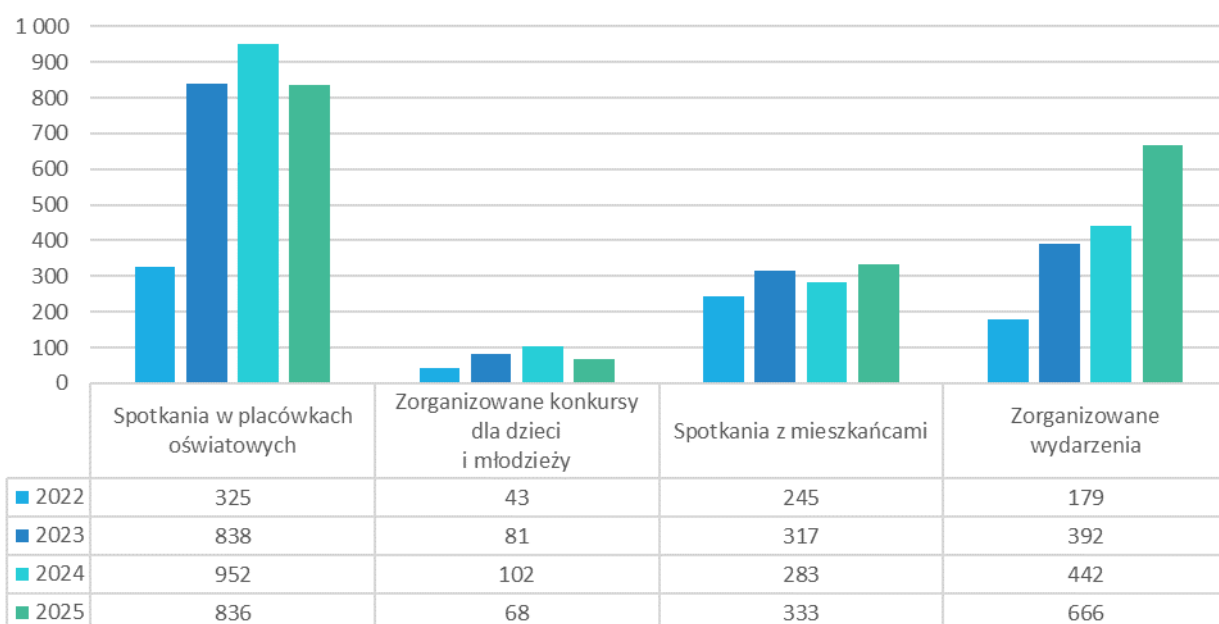
Łącznie we wszystkich formach aktywności (spotkania w placówkach, spotkania z mieszkańcami oraz wydarzenia) zrealizowano 6 102 działania, w których udział wzięło 707 658 osób.



Wykres 11 Spotkania i wydarzenia zorganizowane w latach 2022-2025.

Poniższy wykres przedstawia zmiany w liczbie działań edukacyjnych i informacyjnych realizowanych w latach 2022–2025, obejmujących spotkania w placówkach oświatowych, konkursy dla dzieci i młodzieży, spotkania z mieszkańcami oraz wydarzenia.

SPOTKANIA I WYDARZENIA



Wykres 12 Porównanie liczby spotkań i wydarzeń zorganizowanych przez ekodoradców w latach 2022-2025.

W analizowanym okresie widoczny jest dynamiczny wzrost aktywności w pierwszych latach, szczególnie pomiędzy rokiem 2022 a 2024. Liczba spotkań w placówkach oświatowych wzrosła z 325 w 2022 roku do 952 w 2024 roku, co wskazuje na intensyfikację działań edukacyjnych w środowisku szkolnym. W 2025 roku nastąpił niewielki spadek (do 836), jednak poziom ten pozostaje znacząco wyższy niż na początku analizowanego okresu.

Podobną tendencję wzrostową można zaobserwować w przypadku konkursów dla dzieci i młodzieży, których liczba wzrosła z 43 w 2022 roku do 102 w 2024 roku, a następnie spadła do 68 w 2025 roku, co może wskazywać na częściowe ograniczenie tej formy aktywności lub zmianę priorytetów działań.

W zakresie spotkań z mieszkańcami widoczny jest umiarkowany, ale systematyczny wzrost – od 245 spotkań w 2022 roku do 333 w 2025 roku, pomimo niewielkiego spadku w 2024 roku. Oznacza to stopniowe zwiększanie znaczenia bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami.

Najbardziej dynamiczne zmiany dotyczą wydarzeń, których liczba wzrosła ponad trzykrotnie – z 179 w 2022 roku do 666 w 2025 roku. Wzrost ten ma charakter ciągły i wyraźny, co wskazuje na rosnącą rolę wydarzeń jako głównego narzędzia komunikacji i edukacji.

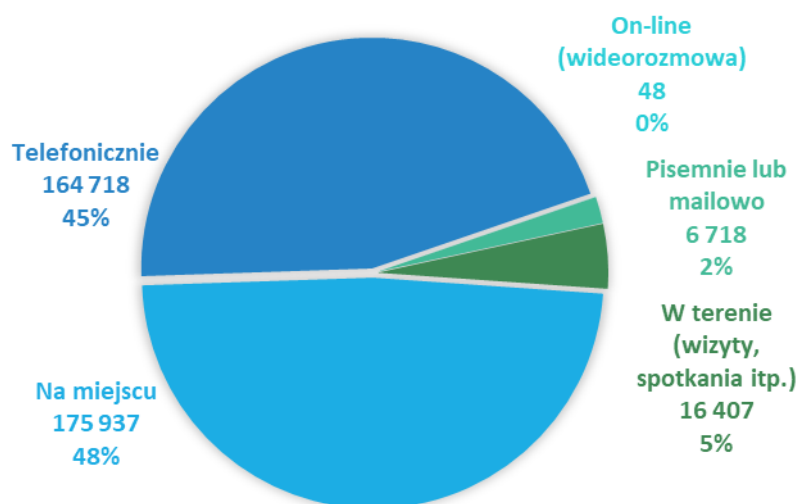
4.2 Porady udzielone mieszkańcom

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie działań doradczych realizowanych przez ekodoradców w latach 2022–2025, obejmujące różne formy kontaktu z mieszkańcami: porady bezpośrednie, konsultacje telefoniczne, on-line, odpowiedzi pisemne oraz działania w terenie.

Łącznie udzielono 363 828 porad i konsultacji, co potwierdza bardzo dużą skalę i intensywność działań doradczych. Największy udział w strukturze wszystkich form kontaktu mają porady udzielone na miejscu (175 937) oraz konsultacje telefoniczne (164 718), które łącznie stanowią zdecydowaną większość wszystkich interakcji z mieszkańcami.

Istotnym elementem działań są również formy bardziej zindywidualizowane i wymagające większego zaangażowania czasowego, takie jak wizyty i działania w terenie (16 407) oraz odpowiedzi pisemne lub mailowe (6 718). Z kolei konsultacje on-line (48) mają niewielki udział, co wskazuje na ograniczone wykorzystanie tej formy kontaktu.

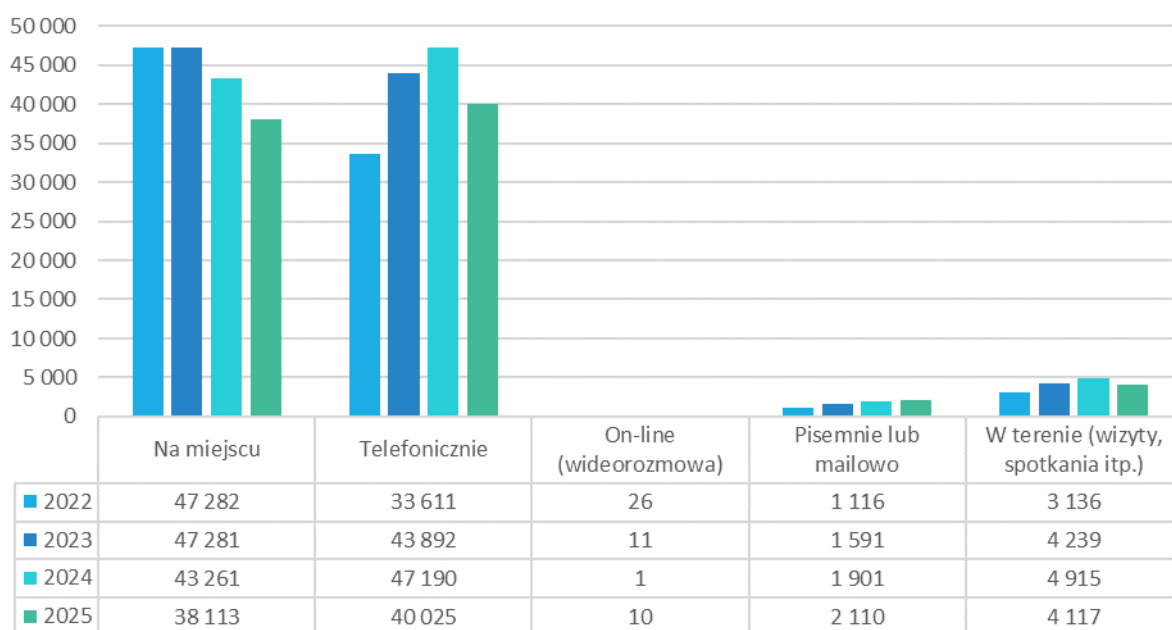
PORADY I POMOC UDZIELONA MIESZKAŃCOM



Wykres 13 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w latach 2022-2025.

Wykres i tabela poniżej przedstawiają zmiany w liczbie porad i działań doradczych realizowanych w latach 2022–2025, z podziałem na formy kontaktu z mieszkańcami.

PORADY I POMOC UDZIELONA MIESZKAŃCOM



Wykres 14 Porównanie porad udzielonych mieszkańcom w latach 2022-2025

W analizowanym okresie najważniejszą rolę odgrywały porady udzielone bezpośrednio na miejscu, jednak ich liczba stopniowo malała – z około 47 tys. w latach 2022–2023 do 38 tys. w 2025 roku. Trend ten może wskazywać na zmianę modelu pracy oraz częściowe przenoszenie działań do innych kanałów komunikacji.

Jednocześnie widoczny jest wyraźny wzrost znaczenia konsultacji telefonicznych, które wzrosły z 33,6 tys. w 2022 roku do ponad 47 tys. w 2024 roku, a następnie nieznacznie spadły do 40 tys. w 2025 roku. Oznacza to, że kontakt telefoniczny stał się jedną z dominujących form wsparcia mieszkańców, szczególnie w środkowym okresie realizacji projektu.

W przypadku kontaktów pisemnych i mailowych obserwowany jest systematyczny wzrost – z ok. 1,1 tys. w 2022 roku do ponad 2,1 tys. w 2025 roku, co wskazuje na rosnącą rolę komunikacji formalnej i elektronicznej.

Również działania prowadzone w terenie wykazują trend wzrostowy do roku 2024 (z 3,1 tys. do blisko 5 tys.), po którym nastąpiła niewielka korekta w 2025 roku (ok. 4,1 tys.). Świadczy to o intensyfikacji bezpośrednich działań u mieszkańców, przy jednoczesnej stabilizacji w ostatnim roku analizowanego okresu.

Najmniejsze znaczenie mają konsultacje on-line (wideorozmowy), które przez cały okres pozostają marginalne i nie wykazują wyraźnego trendu wzrostowego.

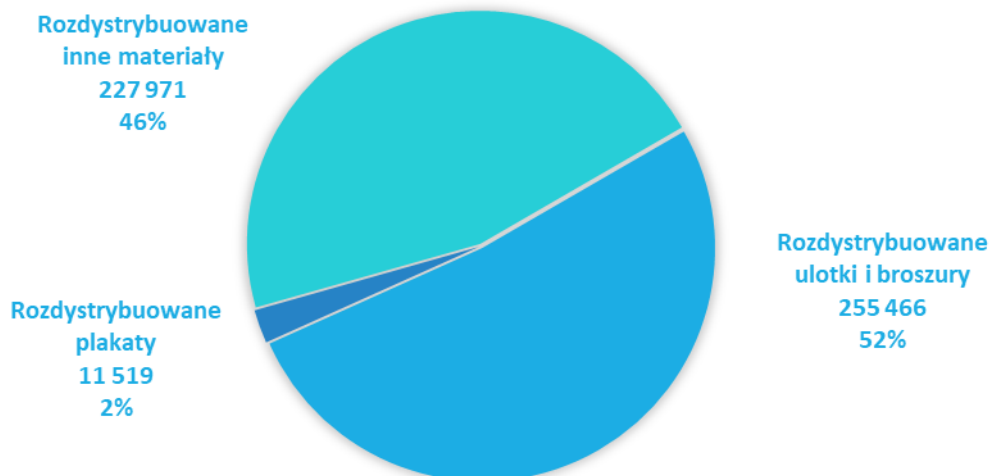
4.3 Materiały edukacyjno-informacyjne

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie działań informacyjno-edukacyjnych realizowanych poprzez dystrybucję materiałów w latach 2022–2025, obejmujących ulotki i broszury, plakaty oraz inne materiały informacyjne.

Łącznie rozpowszechniono blisko 0,5 mln materiałów (494 956), co świadczy o bardzo szerokiej skali działań informacyjnych i dużym zasięgu oddziaływania projektu. Największy udział w strukturze mają ulotki i broszury (255 466) oraz inne materiały informacyjne (227 971), które łącznie stanowią zdecydowaną większość wszystkich materiałów.

Znacznie mniejszą, choć istotną część stanowią plakaty (11 519), pełniące funkcję uzupełniającą w działaniach promocyjnych i informacyjnych.

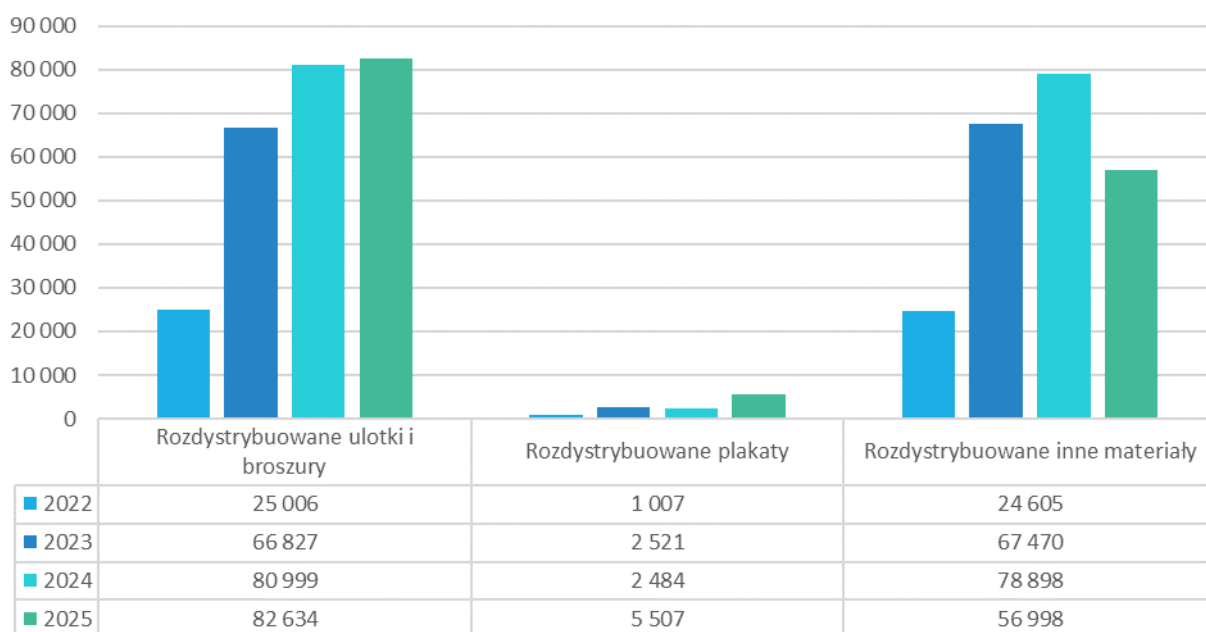
MATERIAŁY EDUKACYJNO-INFORMACYJNE



Wykres 15 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdzystrybuowane w latach 2022-2025.

Poniższy wykres oraz tabela przedstawiają zmiany w zakresie dystrybucji materiałów edukacyjno-informacyjnych w latach 2022–2025, z podziałem na ulotki i broszury, plakaty oraz inne materiały.

MATERIAŁY EDUKACYJNO-INFORMACYJNE



Wykres 16 Porównanie wykorzystania materiałów edukacyjno-informacyjnych w latach 2022-2025

W analizowanym okresie widoczny jest dynamiczny wzrost skali działań w latach 2022–2024, szczególnie w zakresie dystrybucji ulotek i broszur. Ich liczba wzrosła z 25 tys. w 2022 roku do ponad 80 tys. w 2024 roku, a w 2025 roku utrzymała się na zbliżonym, bardzo wysokim poziomie

ponad 82 tys. Wskazuje to na intensyfikację działań informacyjnych oraz stabilizację na wysokim poziomie w ostatnim roku.

Podobny trend wzrostowy obserwowany jest w przypadku plakatów, których liczba systematycznie rosła – od ok. 1 000 w 2022 roku do ponad 5 500 w 2025 roku. Jest to najbardziej dynamicznie rozwijająca się kategoria materiałów, co może świadczyć o rosnącym znaczeniu lokalnych kampanii informacyjnych i promocji wydarzeń.

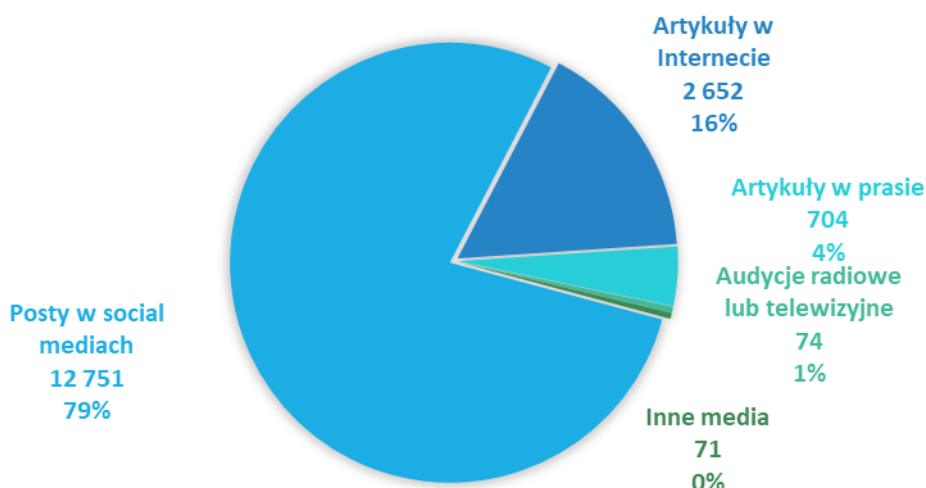
W odniesieniu do innych materiałów informacyjnych widoczny jest wyraźny wzrost do roku 2024 (z 24 605 do 78 898), po którym nastąpił zauważalny spadek w 2025 roku (do 56 998). Może to wskazywać na częściową zmianę struktury działań – ograniczenie tej kategorii materiałów na rzecz bardziej ukierunkowanych form komunikacji.

4.4 Wykorzystanie mediów

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie działań informacyjnych prowadzonych z wykorzystaniem różnych kanałów medialnych. W latach 2022–2025 opublikowano łącznie 16 252 materiały i przekazy medialne, co potwierdza bardzo dużą aktywność informacyjną i promocyjną realizowaną przez ekodoradców.

Największy udział w komunikacji miały media społecznościowe, w których opublikowano 12 751 postów, co stanowi blisko 80% wszystkich działań medialnych. Pokazuje to, że kanały społecznościowe były podstawowym narzędziem docierania do mieszkańców oraz przekazywania informacji o działaniach projektowych, dostępnych programach wsparcia i wydarzeniach edukacyjnych. Istotną rolę odgrywały również artykuły publikowane w Internecie, których przygotowano 2 652, a także artykuły prasowe w liczbie 704. Działania te pozwalały na dotarcie do szerokiego grona odbiorców zarówno za pośrednictwem mediów cyfrowych, jak i tradycyjnych. Mniejszy udział miały audycje radiowe i telewizyjne (74) oraz inne formy przekazu medialnego (71), które pełniły funkcję uzupełniającą w działaniach informacyjno-promocyjnych.

WYKORZYSTANIE MEDIÓW

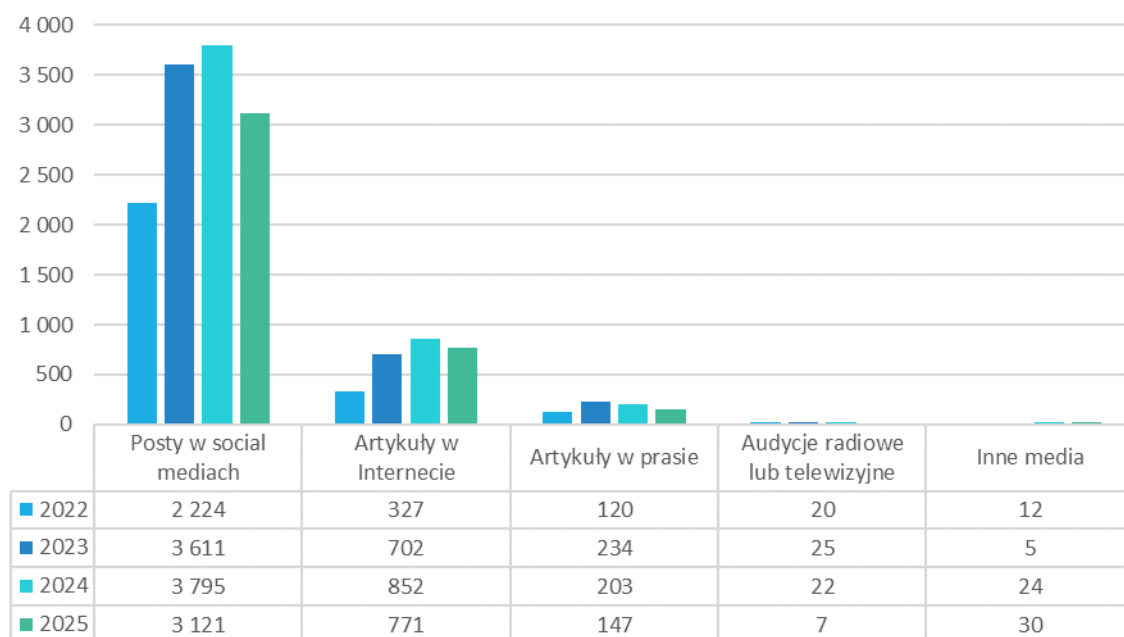


Wykres 17 Wykorzystanie mediów w latach 2022-2025.

Poniższy wykres przedstawia zmiany w wykorzystaniu poszczególnych kanałów komunikacji w latach 2022–2025. Analiza danych wskazuje na systematyczny rozwój działań informacyjnych

w pierwszych latach realizacji projektu, a następnie częściową stabilizację lub spadek aktywności w niektórych obszarach.

WYKORZYSTANIE MEDIÓW



Wykres 18 Porównanie wykorzystania mediów w latach 2022-2025 przez ekodoradców

Największy udział w działaniach komunikacyjnych w całym okresie miały media społecznościowe. Liczba publikowanych postów wzrosła z 2 224 w 2022 roku do 3 795 w 2024 roku, osiągając najwyższą wartość w analizowanym okresie. W 2025 roku odnotowano spadek do 3 121 postów, jednak poziom aktywności pozostał wyraźnie wyższy niż na początku realizacji projektu.

Podobny trend widoczny jest w przypadku artykułów publikowanych w Internecie. Ich liczba systematycznie rosła od 327 publikacji w 2022 roku do 852 w 2024 roku, po czym nieznacznie zmniejszyła się do 771 artykułów w 2025 roku. Wskazuje to na utrzymanie wysokiej aktywności informacyjnej w Internecie.

W przypadku artykułów prasowych największą aktywność odnotowano w 2023 roku (234 artykuły). W kolejnych latach liczba publikacji stopniowo malała, osiągając 147 artykułów w 2025 roku, co może świadczyć o stopniowym przesuwaniu działań komunikacyjnych z mediów tradycyjnych do kanałów cyfrowych.

Liczba audycji radiowych i telewizyjnych utrzymywała się na zbliżonym poziomie w latach 2022–2024 (od 20 do 25 audycji), natomiast w 2025 roku nastąpił wyraźny spadek do 7 audycji. Forma ta miała charakter uzupełniający względem pozostałych kanałów komunikacji.

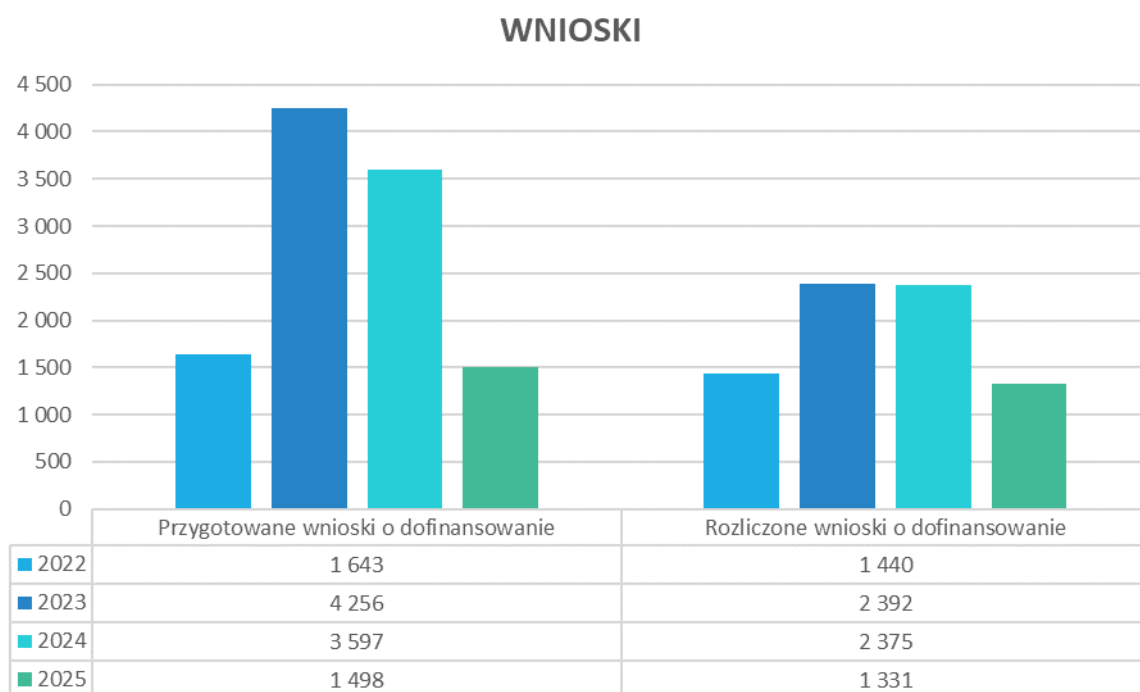
Odmianą tendencję zaobserwowano w kategorii innych mediów. Po spadku liczby wykorzystanych form przekazu w 2023 roku nastąpił ich systematyczny wzrost, osiągający najwyższą wartość w 2025 roku (30 działań). Może to świadczyć o poszukiwaniu nowych sposobów dotarcia do mieszkańców i dywersyfikacji kanałów komunikacji.

4.5 Przygotowanie wniosków

W latach 2022–2025 łącznie przygotowano 10 994 wnioski o dofinansowanie do instytucji finansujących o całkowitej wartości 149 667 018,17 zł, co potwierdza znaczące zaangażowanie ekodoradców we wspieranie mieszkańców i jednostek samorządu terytorialnego w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działania proekologiczne i inwestycyjne.

W tym samym okresie rozliczono 7 538 wniosków, których łączna wartość wyniosła 56 952 089,80 zł. Oznacza to, że znaczna część działań nie ograniczała się wyłącznie do pomocy przy składaniu dokumentów, lecz obejmowała również wsparcie beneficjentów na etapie realizacji i końcowego rozliczania przedsięwzięć.

Poniższy wykres przedstawia liczbę oraz wartość przygotowanych i rozliczonych wniosków o dofinansowanie w analizowanym okresie. Analiza danych wskazuje na wyraźny wzrost aktywności w pierwszych latach realizacji projektu, a następnie stopniowe zmniejszenie liczby obsługiwanych wniosków w ostatnim roku analizowanego okresu.



Wykres 19 Porównanie przygotowanych i rozliczonych wniosków w latach 2022-2025

Największą dynamikę odnotowano w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie. Ich liczba wzrosła z 1 643 w 2022 roku do 4 256 w 2023 roku, osiągając najwyższą wartość w całym analizowanym okresie. W kolejnych latach liczba przygotowanych wniosków zmniejszała się, osiągając 1 498 w 2025 roku. Podobny przebieg miały zmiany wartości przygotowywanych wniosków – po znaczącym wzroście w latach 2022–2024 do poziomu przekraczającego 61,5 mln zł, natomiast w 2025 roku wartość przygotowanych wniosków wyniosła 17,7 mln zł.

W przypadku rozliczonych wniosków najwyższą aktywność odnotowano w latach 2023–2024, kiedy rozliczono odpowiednio 2 392 i 2 375 wniosków. W 2025 roku liczba ta spadła do 1 331. Wartość rozliczonych projektów również osiągnęła najwyższy poziom w 2023 roku (20,5 mln zł), a następnie ulegała stopniowemu obniżeniu.

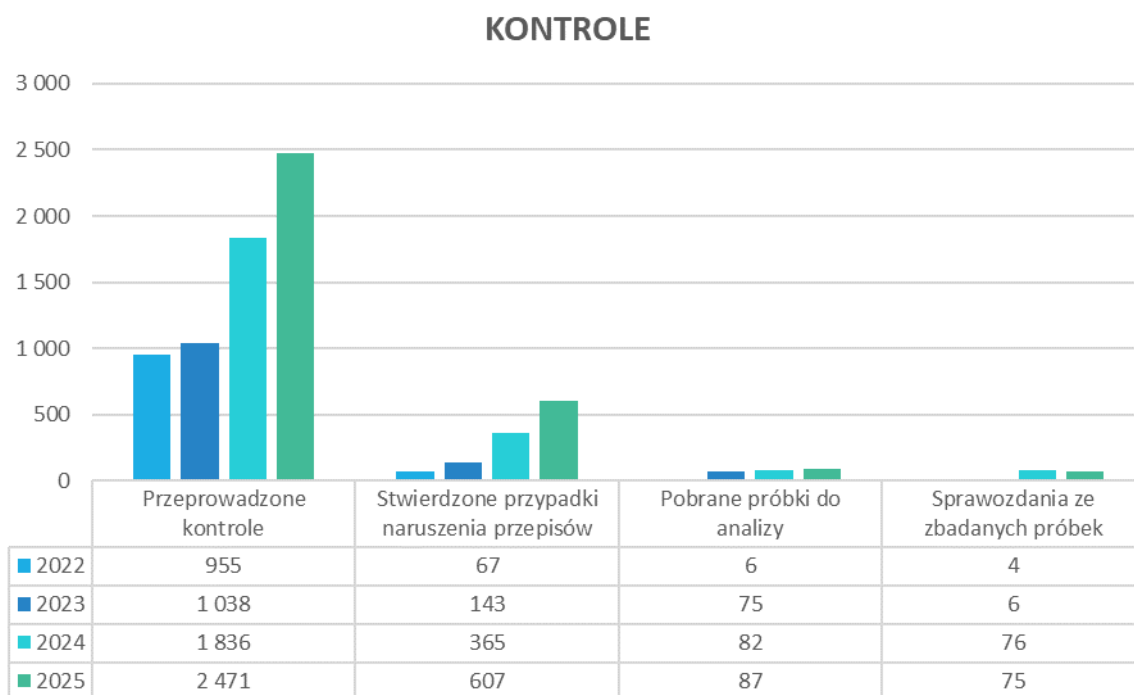
Warto zauważyć, że w całym analizowanym okresie liczba przygotowanych wniosków była wyższa niż liczba wniosków rozliczonych, co jest naturalnym efektem procesu inwestycyjnego – część przedsięwzięć pozostaje w trakcie realizacji i będzie rozliczana w kolejnych latach.

4.6 Kontrole

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie działań kontrolnych prowadzonych w latach 2022 - 2025, obejmujących liczbę przeprowadzonych kontroli, stwierdzonych przypadków naruszenia przepisów, pobranych próbek do analizy oraz sporządzonych sprawozdań z badań.

Łącznie przeprowadzono 6 300 kontroli, w wyniku których stwierdzono 1 182 przypadki naruszenia przepisów. Oznacza to, że naruszenia wykryto podczas około 18,8% przeprowadzonych kontroli, co wskazuje na istotną rolę działań kontrolnych w egzekwowaniu przepisów związanych z ochroną powietrza i środowiska.

W ramach prowadzonych działań pobrano również 250 próbek do analizy, które pozwalały na szczegółową weryfikację jakości stosowanych paliw lub przestrzegania obowiązujących regulacji. Na podstawie przeprowadzonych badań sporządzono 161 sprawozdań, stanowiących potwierdzenie wyników analiz oraz materiał dowodowy w prowadzonych postępowaniach.



Wykres 20 Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli przez ekodoradców w latach 2022-2025

Wykres przedstawia zmiany w skali działań kontrolnych prowadzonych w latach 2022–2025, obejmujących liczbę przeprowadzonych kontroli, stwierdzonych przypadków naruszenia przepisów, pobranych próbek do analizy oraz sporządzonych sprawozdań z badań.

W analizowanym okresie widoczny jest systematyczny wzrost liczby przeprowadzanych kontroli, z 955 kontroli w 2022 roku do 2 471 w 2025 roku. Oznacza to ponad dwukrotne zwiększenie skali działań kontrolnych, co świadczy o rosnącym zaangażowaniu w monitorowanie przestrzegania przepisów związanych z ochroną powietrza.

Równolegle wzrastała liczba stwierdzonych przypadków naruszeń – z 67 w 2022 roku do 607 w 2025 roku. Szczególnie dynamiczny wzrost odnotowano w latach 2023–2025. Co istotne, udział

naruszeń w liczbie przeprowadzonych kontroli również wzrósł z około 7,0% w 2022 roku do 24,6% w 2025 roku, co oznacza, że w ostatnim roku nieprawidłowości stwierdzano średnio podczas niemal co czwartej kontroli.

Znacząco zwiększył się także zakres działań specjalistycznych. Liczba pobranych próbek do analizy wzrosła z 6 w 2022 roku do 87 w 2025 roku, natomiast liczba sporządzonych sprawozdań z badań zwiększyła się z 4 do 75. Największy wzrost w tym obszarze nastąpił pomiędzy rokiem 2022 a 2024, co wskazuje na rozwój i profesjonalizację działań kontrolnych.

5. Wnioski

Rok 2025 potwierdził istotną rolę ekodoradców w realizacji działań na rzecz poprawy jakości powietrza w województwie śląskim. Prowadzone działania miały charakter kompleksowy i obejmowały edukację mieszkańców, doradztwo indywidualne, wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych, działania informacyjne oraz udział w kontrolach przestrzegania przepisów dotyczących uchwały antysmogowej.

Na szczególną uwagę zasługuje skala działań edukacyjno-informacyjnych. W 2025 roku ekodoradcy zorganizowali 1 903 spotkania i wydarzenia, które zgromadziły ponad 227 tys. uczestników. Świadczy to o utrzymującym się dużym zainteresowaniu mieszkańców tematyką ochrony powietrza, efektywności energetycznej oraz dostępnymi formami wsparcia finansowego.

Znaczącym elementem działalności była również bezpośrednia praca z mieszkańcami. W 2025 roku udzielono ponad 84 tys. porad i konsultacji, przy czym najczęściej wykorzystywanymi formami kontaktu były porady telefoniczne oraz osobiste. Potwierdza to potrzebę dalszego funkcjonowania lokalnych punktów doradczych oraz utrzymywania bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami.

Ważnym obszarem aktywności było także wspieranie mieszkańców w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Dzięki zaangażowaniu ekodoradców przygotowano blisko 1,5 tys. wniosków o dofinansowanie, a także rozliczono ponad 1,3 tys. wniosków. Działania te przyczyniają się do skuteczniejszej realizacji inwestycji związanych z wymianą źródeł ciepła i poprawą efektywności energetycznej budynków.

Analiza danych z lat 2022–2025 wskazuje, że projekt przyczynił się do systematycznego wzrostu aktywności ekodoradców w większości obszarów ich działalności. Szczególnie widoczny jest wzrost liczby wydarzeń edukacyjnych, działań informacyjnych, publikacji w mediach oraz kontroli palenisk. Jednocześnie część wskaźników osiągnęła poziom stabilizacji, co może świadczyć o dojrzewaniu systemu wsparcia i utrwaleniu wypracowanych metod działania.

Przedstawione wyniki potwierdzają, że sieć ekodoradców stanowi skuteczne narzędzie wspierające realizację celów Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego. Dalsze funkcjonowanie i rozwój tego systemu będą miały istotne znaczenie dla utrzymania tempa transformacji energetycznej, zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawy jakości powietrza w regionie.

Wykres 1 Spotkania i wydarzenia zorganizowane przez ekodoradców w 2025 roku	7
Wykres 2 Spotkania i wydarzenia zorganizowane przez ekodoradców w 2025 roku z podziałem na subregiony	7
Wykres 3 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w 2025 roku.....	8
Wykres 4 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w 2025 roku z podziałem na subregiony	9
Wykres 5 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdyskrybuowane w 2025 roku	10
Wykres 6 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdyskrybuowane w 2025 roku z podziałem na subregiony	10
Wykres 7 Liczba mediów wykorzystanych przez ekodoradców w 2025 roku	11
Wykres 8 Liczba mediów wykorzystanych przez ekodoradców w 2025 roku z podziałem na subregiony	12
Wykres 9 Liczba przygotowanych wniosków z podziałem na subregiony.....	13
Wykres 10 Przeprowadzone kontrole z podziałem na subregiony	14
Wykres 11 Spotkania i wydarzenia zorganizowane w latach 2022-2025.....	15
Wykres 12 Porównanie liczby spotkań i wydarzeń zorganizowanych przez ekodoradców w latach 2022-2025.	16
Wykres 13 Porady i pomoc udzielona mieszkańcom w latach 2022-2025.....	17
Wykres 14 Porównanie porad udzielonych mieszkańcom w latach 2022-2025.....	17
Wykres 15 Materiały edukacyjno-informacyjne rozdyskrybuowane w latach 2022-2025.	19
Wykres 16 Porównanie wykorzystania materiałów edukacyjno-informacyjnych w latach 2022-2025	19
Wykres 17 Wykorzystanie mediów w latach 2022-2025.....	20
Wykres 18 Porównanie wykorzystania mediów w latach 2022-2025 przez ekodoradców.....	21
Wykres 19 Porównanie przygotowanych i rozliczonych wniosków w latach 2022-2025.....	22
Wykres 20 Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli przez ekodoradców w latach 2022-2025	23